

Тероризм як спосіб політичної боротьби.

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У даній статті досліджено поняття політичного тероризму, що за своєю суттю є суспільно-політичним явищем, яке створює атмосферу тотального страху у населення з метою досягнення певних політико-економічних інтересів. Розкрито особливості цього феномена, проаналізовано причини його виникнення. А також розглянуто політику миротворчості як спосіб врегулювання та розв'язання конфліктів

Ключові слова: Тероризм, політичний тероризм, злочин, боротьба, безпека.

Abstract

This article is devoted to investigation the subject of terrorism, what is society-political phenomena, that formed the atmosphere of total fear in population with the aim achievement some politic-economical interests. Was been uncovering the peculiarities of this phenomena, was been analyzed causes of its beginnings. And consider the peacekeeping policy as a means of settlement and conflict resolution.

Keywords: Terrorism, political terrorism, crime, fight, safety.

Особливої уваги з-поміж усіх злочинів заслуговують посягання терористичного спрямування. Після терористичних актів 11 вересня 2001 р. в США суспільство остаточно зрозуміло, що проблемою номер один у сучасному світі став тероризм, який загрожує стабільності міжнародних відносин, породжує серед людей відчуття переляку, жаху, паніки, хаосу, невпевненості в майбутньому та недовіри до чинної влади [1, с.245]. Це змусило кожную людину, яка проживає на Землі, здійснити переоцінку загальнолюдських цінностей, дало поштовх до критичного аналізу системи захищеності та безпеки в планетарних масштабах.

Серед українських дослідників проблем політичного тероризму варто назвати В. Остроухова, В. Кременюка, О. Гриба, В. Гречанінова, А. Дорошенка, С. Зелінського та багатьох інших, у чиїх роботах досліджуються причини виникнення та розвитку форм тероризму.

Ще раз можна наголосити, що тероризм перетворився на одну з найнебезпечніших за своїми масштабами та наслідками соціально-негативну проблему, з якою людство увійшло в ХХІ ст. Тероризм усе більше загрожує національній безпеці багатьох країн світу, призводячи до тяжких політичних, економічних, психологічних наслідків.

Сьогодні тероризм не існує сам по собі. Він використовується в боротьбі за нові території, природні ресурси, політичний вплив на керівництво інших країн, установами вигідного окремим державам світового порядку тощо. Будь-яка боротьба за владу породжує кров, насильство й терористичні методи, основним завданням яких є залякування, розповсюдження жаху, адже терор у перекладі з французької мови означає «жах». Боротьба продовжується на рівні суспільних груп, закритих актуалізованих спільнот, окремі з яких власне й використовують методи силового залякування супротивника, розраховуючи на суспільний резонанс.

Сьогодні тероризм змінив своє «обличчя». Якщо в минулому тероризм відбувався в основному у формі убивств, пораненні або залякуванні державних та громадських діячів, то в даний час він приймає такі форми, як пошкодження та підривання шляхів сполучень і інших засобів пересування, підривання громадських та публічних споруд, житлових будинків, пограбування складів зі зброєю і підприємств, окупація посольств, напади на місця міжнародних зустрічей, штаб-квартири міжнародних організацій та інше.

Також урізноманітнилися і знаряддя злочинів, якими користуються терористи. Сьогодні вони володіють всіма досягненнями сучасної техніки, що свідчить про могутні джерела фінансування терористичних організацій. На зміну традиційній в минулому саморобній бомбі, вибух якої прирікав в першу чергу самого терориста, сучасні терористи широко застосовують бомби-листи, бомби-посилки, контактні бомби та бомби сповільненої дії, що дозволяє злочинцям залишатися довгий час, а то й взагалі безкарними, і, що найголовніше, вкрай ускладнює боротьбу з ними. Все більш поширювані можливості використання терористами хімічної, біологічної і навіть термоядерної зброї, що викликає серйозне занепокоєння у світовій спільноті [2, с. 227 - 232].

З точки зору моральності, тероризм — це деградація, втрата всього людського. Відрізняють два види тероризму: політичний і національний. Метою тероризму є досягнення політичних цілей — примусити уряд чи державні установи або організації вчинити дії, вигідні для політичних інтересів терориста [3, с. 214].

Під політичним тероризмом розуміються всі прояви терористичної активності, що направлені на зміну суспільного устрою в цілому і в будь-якій його частині. У вузькому розумінні під політичним тероризмом мається на увазі боротьба, що спрямовані на попередження чи прийняття будь-яких рішень, що стосуються державного устрою.

Важливе значення для теорії і соціальної практики існування феномену політичного тероризму має розгляд політичного екстремізму, допустимість насильницьких способів при вирішенні соціальних проблем. Традиційна для нашої ментальності терпимість до насильства, його постійна присутність у всіх формах суспільних взаємозв'язків, особливо в політиці, доповнюється правовим нігілізмом, який дозволяє легітимізувати свавілля в потрібному для певних соціальних груп напрямі, доводити його до стадії беззаконня під екстремістськими лозунгами. «У наукових колах сьогодні ще недостатньо висвітлена й опрацьована досить актуальна проблема – проблема зв'язку екстремістського світогляду з терористичною діяльністю... Якщо найчастіше політичний екстремізм розуміється як конкретні цільові ідеї, то політичний тероризм слід розуміти, як діяння стосовно досягнення цих ідей. Але самі по собі ці ідеї не виникають – необхідні протиріччя в суспільстві, у політиці, оскільки далеко не всіма така ідеологія визнається єдино вірною» [4, с. 41- 45].

В якості можливого способу розв'язання проблеми політичного тероризму можна розглянути політику миротворчості. У найзагальнішому вигляді миротворчість являє собою систему заходів, спрямованих на попередження, деескалацію та врегулювання регіональних, локальних та внутрішніх конфліктів, а також створення умов для успішного постконфліктного миробудівництва. Інакше кажучи, миротворчість розглядається як комплекс заходів, спрямованих на припинення конфлікту та створення умов для його мирного розв'язання.

Миротворчість як практика врегулювання конфліктів безпосередньо полягає у зусиллях, до яких вдається міжнародне співтовариство, спрямованих на примирення конфліктуючих сторін. Це може бути миротворча місія, операція з підтримання миру (за участі військових контингентів чи без них), посередництво на переговорах, заходи з надання економічної чи гуманітарної допомоги та інші форми.

Підводячи підсумки викладеного, слід підкреслити, що тероризм явно демонструє тенденцію зростання своєї небезпеки, розширення географії терористичної діяльності, збільшення її масштабів і витонченості, перспективу залучення до нього нових, раніше недоступних для тероризму засобів ураження. Боротьба з тероризмом в XXI столітті ще більш ускладнюється і зажадає зусиль держав та світового співтовариства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Млечин Л. Кто взорвал Америку? – Москва: ЦЕН-ТРПОЛИГРАФ, 2002. - С. 491.
2. Г. Б. Новоскольцев. Глобальний тероризм як метод політичної боротьби і форма насильства / Г. Б. Новоскольцев // Політологічні записки. - 2013. - № 7. – С. 227 – 232.

3. В.Ставицкий. Кровавий терор / Сост. В.Ставицкий. — М. : ОЛМА-ПРЕСС, 2003. — 319 с.
4. Дзьобань О. П. Політичний тероризм і політичний екстремізм: до проблеми розмежування понять / О. П. Дзьобань, Е.А. Кальницький // Наукові записки Харківського університету повітряних сил. Соціальна філософія, психологія. — 2007. — № 2 (26). — С. 41–45.

Андрусенко Катерина Олександрівна — студент групи ЕКО-136, інститут екологічної безпеки та моніторингу довкілля, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: samborik1995@gmail.com.

Науковий керівник: **Похило Ірина Данилівна** — кандидат політичних наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Kateryna O. Andrusenko — the student of group ЕКО-13b, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email : samborik1995@gmail.com.

Supervisor.: **Iryna D. Pokhylo** – candidate in Political Science, Associate Professor of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.